

SIVISTYKSEN
PALVELUALUE

Seurantaraportti
tammi-kesäkuu 2022

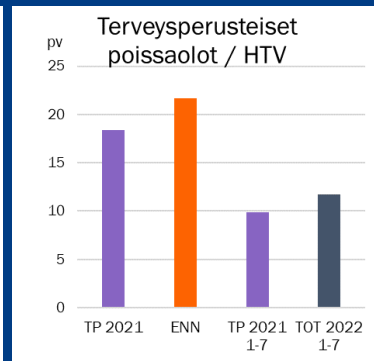
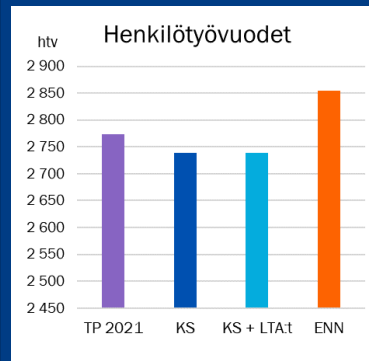
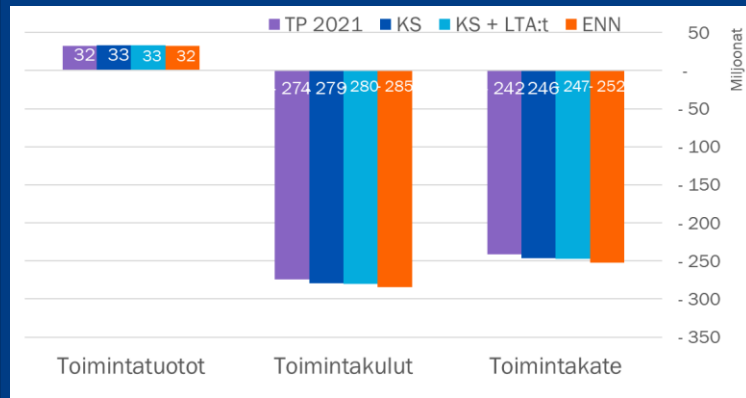

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Palvelualuejohtajan katsaus

Sivistyksen palvelualueen talousennusteeseen sisältyy ylitysuuhkaa voimassa olevaan talousarvioon nähden. Suurimmat ylityspaineet kohdistuvat perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja liikuntapalvelujen määrärahoihin. Palvelualueen tulojen ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan talousarvion mukaisina, mutta yksikötasolla tarkasteltuna liikuntapalvelujen tulojen ennustetaan jäävän alle talousarvion. Talousarvioon sisältyy talouden tasapainon toimenpiteitä yhteensä -5,8 milj. euroa. Voidaan todeta, että osa suunnitelluista toimenpiteistä toteutuu, mutta vaikutukset eivät riitä kattamaan määrärahojen ylityksiä.

Lahden kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisina. Lipputulosten kertymään syksyn osalta sisältyy kuitenkin vielä epävarmuustekijöitä.

Luvut sis. taseyksiköt

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Talouden ennuste ja poikkeamat

Varhaiskasvatuksen määrärahoihin kohdistuu ylityspainetta n. 3,2 milj. euroa. Ylitystä kohdistuu palveluseteleihin 1,8 milj. johtuen indeksikorotuksista, setelin piirissä olevan lapsimäärän kasvusta sekä kolmiportaisen tuen vaikutuksista. Lisäksi yksityisen hoidon tuki ei ole laskenut odotetusti (0,2 milj.). Henkilöstökuluihin kohdistuu myös ylityspainetta 0,8 milj. sekä ostopalveluihin 0,4 milj. euroa.

Perusopetuksen määrärahaylitys on ennusteen mukaan n. 3,2 milj. euroa. Palvelujen ostojen kokonaisylitysennuste on 0,9 milj., josta suurin poikkeama syntyy kotikuntakorvauksista. Vuokramenoihin kohdistuu 0,3 milj. ylityspaine tilojen käytön muutosten vuoksi. Lisäksi henkilöstökuluihin kohdistuu ylityspainetta +2,0 milj., josta 0,6 milj. johtuu maahanmuuttajaopetuksen kasvusta ja tähän osaan saadaan myös vastaavasti tuloja.

Liikuntapalvelujen määrärahan ylityspaine on n. 0,7 milj. ja lisäksi maksutuottojen ennustetaan jäävän alle käyttösuunnitelman -0,4 milj. euroa. Määrärahojen ylitykseen vaikuttaa liikuntapaikkoihin kohdistuneet säästötavoitteet 0,54 milj., jotka eivät ole konkretisoituneet. Lisäksi kustannusten kasvu (0,16 milj.) näkyy erityisesti ostopalveluissa, sähkömenoissa ja leasinglaitteiden vuokrissa.

Wellamo-opiston käyttösuunnitelman toteutumiseen sisältyy riskiä sekä kustannusten että kurssimaksutuottojen toteutumisen osalta. Tilannetta seurataan syksyn aikana.

Lahden kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin tilikausien tuloksen ennustetaan toteutuvan lähes käyttösuunnitelman mukaisina, mutta lipputulosten kertymään sisältyy syksyn osalta epävarmuustekijöitä.

TOIMINTATUOTOT

ENNUSTE *

17,5

milj. euroa
(2021: 18,1)

TOIMINTATUOTOT

POIKKEAMA

+0,1

milj. euroa

TOIMINTAKULUT

ENNUSTE *

269,9

milj. euroa
(2021: 260,2)

TOIMINTAKULUT

POIKKEAMA

+5,3

milj. euroa

*Ilman taseyksiköitä

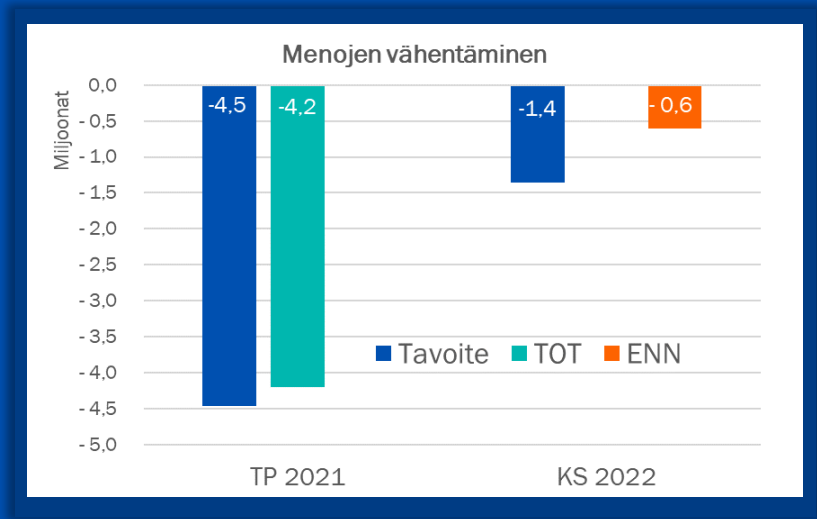

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

Menojen vähentäminen

ennuste -0,6 milj. euroa (tavoite -1,4)

- Toiminnan tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet toteutuvat osittain. Toimenpiteiden toteutumiseen on vaikuttanut osaltaan koronarajoitusten vuoksi tulleet toiminnan supistumiset tai toimenpiteiden viivästymiset.
- Palvelualueen määrärahojen ennustetaan ylittävän talousarvion, eikä talouden tasapainottamisen tavoitteet siten toteudu täysimääräisinä.

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Toiminnan kuvaus yksiköittäin

Seudullinen kehittäminen

- Sivistystoimen seudullinen yhteistoimintasopimus vuosille 2022–2025 on hyväksytty kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa, se ja astui voimaan vuoden 2022 alusta alkaen. Kehittämistä toteutetaan erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksilla.

Varhaiskasvatuspalvelut

- Esiopetuksen osalta suoritettiin alkuvuodesta toiminnan arviointi. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkuu. Paavolan, Möysän ja Viherlaakson päiväkodit siirtyneet väistötiloihin ja hankesuunnitelmat hyväksytyt palveluverkkosuunnitelman mukaisesti Kaarikadun päiväkodin ja Myllypohjan monitoimitalon osalta. Samoin päiväkotien suunnittelua ohjaava päiväkotikonsepti hyväksytty.

Nuorisopalvelut

- Nuorisopalveluiden osallistuja- ja asiakasmäärä on ollut 118 127.
- Nuorten työllisyyspalveluiden asiakkaana on ollut 133 nuorta. Heistä työllistettyjä on ollut 86. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria etsivässä nuorisotyössä ja starttivalmennuksessa sekä nuorten tukipalvelut Dominossa on ollut 519.
- Asiakaspalautteiden keskiarvo on ajanjaksolla ollut loistava 4,7 (ast. 1 – 5 , vastaajia 1805).

Perusopetus

- Perusopetuksen toiminta on toteutunut koronatilanteesta huolimatta lähiopetuksena ja opetussuunnitelman mukaisesti.
- Palveluverkkoon liittyvät päätökset, toiminnalliset muutokset ja uusien toimitilojen käyttöönotto ovat toteutuneet suunnitellusti.
- Perusopetuksen henkilöstökustannukset ovat ylittyneet tammi-kesäkuun aikana. Korjaavia toimenpiteitä on suunniteltu ja toteutettu, erityisesti lukuvuotta 2022-2023 huomioiden.
- Esi- ja perusopetuksen seudullinen arviointi toteutettiin kevätkauden aikana. Arviointiin osallistuivat kaikki perusopetuksen oppilaat, henkilöstö ja huoltajat. Tuloksia hyödynnetään kehittämistyössä. Tulosten perusteella perusopetuksen palveluiden toimintaan ja laatutasoon ollaan tyytyväisiä. Lasten ja nuorten osallisuutta sekä huoltajien osallistumista koulu yhteisöjen toimintaan pyritään edelleen kehittämään.
- Kaupungin strategian kärkitoimenpiteet, jotka koskevat lapsia ja nuoria, ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin toukokuussa 2022.

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Toiminnan kuvaus yksiköittäin

Wellamo-opisto

- Vapaan sivistystyön opetusta, aikuisten ja lasten taiteen perusopetusta, aktivoivaa toimintaa, koulujen kerhotoimintaa ja digitukitoimintaa on toteutettu alueellisten rajoitusten puitteissa:
  - Annettu opetusta 26 958 tuntia, osallistujia 16 283
  - Digiohjausta annettu kuntalaisille 60 tilaisuutta
  - Taiteen perusopetuksen päättötodistuksia jaettu 34
  - Matineoita toteutettu 13
  - Taidolla -diginäyttelyyn tutustui 2100 henkilöä
- Valmisteltu ja julkaistu lukuvuoden 2022-2023 opetusohjelma digilehtenä
- Toteutettu muutot väistötiloihin Paavolan kampuksella
- Kurssimaksutulojen tavoite (sisältäen LUMO-säästöt) ei toteudu:
  - alkuvuodesta aikuisten harrastustoiminta lähiopetuksena rajoitettu
  - opetuksessa toteutettu terveysturvallista tilaväljyyttä
  - opetushenkilöstön sairauspoissaolojen vuoksi sijaiskulut ovat poikkeuksellisen korkeat
  - lisäksi Aikuiskoulutuskeskuksen tyhjennyksen ja muuttojen kulut eivät sis. talousarvioon

Kaupunginmuseo

- Annettu yli 200 lausuntoa rakennetusta ja arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.
- Tarkastuskäyntejä ja maastokatselmuksia on yli 50.
- Kokoelmanhallintajärjestelmä Collecte otettu käyttöön.
- Julistekokoelmia aletaan julkaista Finna.fi-palvelussa Kapioston kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.
- Museo on konsultoinut teatteria Kostonkierre-näytelmässä ja avannut Reunanpalsta-näyttelyn teatterin aulassa.
- Museokohteissa on vierailut yli 38 000 asiakasta.
- Hiihtomuseon Lahden Hiihtoseuran satavuotisjuhlanäyttely avattiin 1.4.2022.
- Mastolassa toteutettu kulttuuriohjelmaa erikoisjärjestelyin.
- Historiallisen museon perusnäyttelyn konsepti- ja käsikirjoitustyö on valmistunut ja Muistamo-projektin tilaisuuksia on toteutettu Salpakankaalla ja Padasjoella.
- Malva avattiin suunnitellusti 29.4.2022.
- Museokohteiden toiminta some-kanavilla on ollut vilkasta.

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Toiminnan kuvaus yksiköittäin

Liikuntapalvelut

- Sisäliikuntatilojen käytön koronarajoitukset loppuivat alkukeväästä ja sitä ennenkin ne olivat käytössä poikkeusjärjestelyin erityisesti lasten harrastustoimintaan ja mm. terveydellisistä syistä kuntoutusta tarvitseville (uimahallit). Myös edustus- ja liigatason sarjatoiminta jatkui koko ajan, rajoitusten poistumisen jälkeen sisätilojen kävijämäärät eivät ole vielä täysin palanneet aiemmalle tasolle tarkastelujaksolla.
- Ulkoliikunnan olosuhteiden taso pidettiin korkeana ja mm. latuverkoston käyttömäärät olivat erittäin suuret tarkastelujakson aikana talven olosuhteiden mahdollistaessa kaupunkialueen koko latuverkoston ylläpidon poikkeuksellisen pitkään keväällä ja ylläpidetyt olosuhteet saivat laajaa myönteistä julkisuutta ja palautetta myös valtakunnallisesti.
- Urheilukeskuksessa poikkeusjärjestelyin järjestettyjen kansainvälisten, liikuntapalveluiden vastuulla olevien tapahtumien suorituspaikkojen kunnossapito toteutettiin asetettujen standardien mukaisesti. Myöhäinen kevät vaikutti talvi-/kesälajiolosuhteiden siirtymäaikatauluihin (stadionin talvikisojen päättymisen ja jalkapallo-/kesäkauden ulkopuolelta määritellyn alkamisen välinen aika oli aivan liian lyhyt ja myös kustannuksia merkittävästi aiheuttava).
- Lämmin alkukesä näkyi poikkeuksellisen suurina kävijämäärinä uimarannoilla ja maauimalassa.
- Taloudelliset vaikutukset poikkeusajasta näkyvät edelleen tulokertymän pudotuksena vuoro- ja käyntimaksujen alenemisen sekä alentuneen uimahallikävijämäärän vuoksi.
- Ulkoliikuntapaikkojen mittava käyttö korostui edelleen toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta kaikkien kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä.
- Käynnissä olleita hankkeita jatkettiin suunnitelmien mukaan (kaupungin henkilöstön Työhyvinvointia liikkeelle -hanke, joka palkittiin 'Suomen aktiivisin työpaikka'-sertifikaatilla ja harrastustakuu-hanke (koordinoiti palvelualueetasolla/nuorisopalveluilla).

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Toiminnan kuvaus yksiköittäin

Lukiokoulutus

- Uuden Paavolan kampukselle sijoittuvan Lahden lukio Gaudia on valmiina käyttöönotettavaksi
  - Tilat valmistuvat suunnitellussa aikataulussa lukuun ottamatta entisen Kannaksen lukion tiloja, joiden valmistuminen viivästyy pari kuukautta (käyttöönotto 1.10.2022)
  - Tiirismaan lukio toimi viimeisen jakson uusissa tiloissa.
  - Kevään ylioppilastutkinnon kokeet järjestettiin uuden lukion tiloissa
- Kaikki lukion aloituspaikat ovat täyttyneet.

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Kirjastot ovat edistäneet kaupunkilaisten hyvinvointia, osaamista ja osallisuutta sisältö-, mediakasvatus- ja tapahtumatarjonnalla sekä saavutettavalla kirjastoverkolla ja monipuolisilla aukioloajoilla. Kirjaston toiminta alkoi palautua normaalimmaksi kun koronarajoituksia purettiin helmikuussa ja tapahtumia ja opastuksia järjestettiin jälleen kirjastotiloissa. Myös etäosallistuminen oli yhä mahdollista. Kotikirjastopalvelu on toiminut normaalisti ja kirjastonkäytöstä estyneet ikääntyneet ovat saaneet aineistoja kotiin toimitettuna, millä on ollut korona-aikana tavallistakin suurempi merkitys.

- Tiloja koskevien rajoitusten purkaminen mahdollisti opiskelijoiden valmistautumisen ylioppilaskirjoituksiin kirjastoissa ja asiakasmäärät palautuivat lähes ennalleen. Myös lähikirjastojen omatoimikäyttö oli jälleen mahdollista, mikä lisäsi asiakaskäyntejä.
- Kesäkuussa päättynyt Meidän lähikirjasto -hanke järjesti Erätauko-keskusteluja kuntalaisille yhteistyössä yhdistystoimijoiden kanssa. Keskusteluja järjestettiin mm. omaishoidosta, metsien suojelusta ja koulumuistoista ja ne saivat osallistujilta erittäin hyvää palautetta. Nastolan kirjastossa järjestettiin myös päättäjätaloja, joissa kuntalaiset pääsivät keskustelemaan valtuutettujen kanssa.
- Lahden kaupunginkirjasto valittiin Kuntaliiton ja Kirjastoseuran Vuoden kirjasto-kilpailun finalistiksi perustuen erityisesti asiakaslähtöiseen toimintaan ja tulevaisuuden kirjaston kehittämiseen.

Osallisuus- ja hyvinvointi

- Lahden kaupungin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa.
- Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjelman toimenpiteitä on toteutettu ohjelman mukaisesti.
- Kumppanuuspöytien toiminta on toteutunut toimintasuunnitelman mukaisesti.
- Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2022, että osallistuvan budjetoinnin toimintamalli toteutetaan joka toinen vuosi.

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Toiminnan kuvaus yksiköittäin

Lahden kaupunginorkesteri

- Yleisölle avoimia konsertteja ei voitu järjestää tammi-helmikuussa. Korvaavana palvelutarjontana orkesteri järjesti konserttinsa verkossa Sibeliustalosta pääosin suorina lähetyksinä. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) on anottu korona-ajan tukea kompensoimaan tulonmenetyksiä.
- Maaliskuun alusta lähtien yleisökonsertteja on päästy jälleen järjestämään täydelle salikapasiteetille koronaturvallisuus huomioiden. Yleisön ostokäyttäytymisessä on edelleen aistittavissa korona-ajalle tyypilliseksi osoittanutta varovaisuutta. Alkukevään konserteista mainittakoon maaliskuun lopulla esitetty Beethovenin suurteos Missa Solemnis, joka oli alun perin määrä esittää juhlakonserttina (Sinfonia Lahti 70 vuotta – Sibeliustalo 20 vuotta) maaliskuun lopulla 2020.
- Konserttitoiminnan lisäksi orkesteri toteutti tammi-maaliskuussa kaksi levytystä BIS-levymerkille, yhden ylikapellimestari Dalia Stasevskan ja toisen päävierailija Anja Bihlmaierin johdolla.
- Lipputulotavoitteet eivät toteutuneet kevään osalta ja tämä tulee vaikuttamaan orkesterin talousennusteeseen negatiivisesti.

Lahden kaupunginteatteri

- Koronarajoitusten vuoksi tammi- ja helmikuussa ei ole järjestetty yleisölle avoimia esityksiä, jonka vuoksi omien esitysten lisäksi jouduttiin peruuttamaan myös vierailuesitykset ja yhteistuotantoesitykset.
- Kulttuurikasvatusohjelmaan sisältyviä esityksiä ja taidetestaajille suunnattuja esityksiä on voitu toteuttaa.
- Kaksi ensi-iltaa on siirretty syksylle 2022.
- Uusien näytelmien harjoitukset ja valmistaminen ovat jatkuneet suunnitellusti.
- Esitystoiminta käynnistyi maaliskuun alussa huomioiden edelleen henkilöstön työturvallisuus ja asiakasturvallisuus.
- Eero-näyttämön peruskorjaus on käynnistynyt huhtikuussa, jonka vuoksi siellä ei ollut esitystoimintaa 9.4. jälkeen. Esitystoiminnan on tarkoitus käynnistyä syksyllä peruskorjatuissa tiloissa.
- Liikevaihdosta on toteutunut 15,7 %. OKM:n aiemmin myöntämistä harkinnanvaraisista korona-avustuksista on siirretty 0,1 milj. € tuloksi tälle vuodelle, jonka lisäksi teatterille myönnettiin 0,3 milj. € uutta avustusta. Näistä huolimatta liikevaihdon arvioidaan jäävän alle suunnitellun.

SIVISTYKSEN PALVELUALUE

LIITE 1

- Talouden toteuman seuranta yksiköittäin
tammi-kesäkuu 2022

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Palvelualueen yhteiskustannukset

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	3 415	7 327	214,6 %	-3 912	1 687	434,4 %
Myyntituotot	66	127	191,7 %	-61	66	191,7 %
Tuet ja avustukset	3 349	7 187	214,6 %	-3 838	1 621	443,4 %
Muut toimintatuotot		14		-14		
TOIMINTAKULUT	-4 216	-3 354	79,5 %	-863	-1 155	290,4 %
Henkilöstökulut	-3 312	-2 785	84,1 %	-527	-726	383,7 %
Palvelujen ostot	-701	-471	67,2 %	-230	-323	146,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-68	-21	30,5 %	-47	-33	62,3 %
Avustukset	-10	-2	23,3 %	-8	-10	23,3 %
Muut toimintakulut	-125	-74	59,3 %	-51	-63	118,3 %
TOIMINTAKATE	-801	3 973	-495,9 %	-4 775	532	746,7 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Lasten ja nuorten kasvun vastuualue -sitovuus yhteensä

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahaseuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	8 779	4 175	47,6 %	4 604	4 296	97,2 %
Myyntituotot	4 190	1 725	41,2 %	2 465	1 733	99,5 %
Maksutuotot	3 676	1 823	49,6 %	1 853	1 825	99,9 %
Tuet ja avustukset	831	607	73,0 %	224	691	87,8 %
Vuokratuotot	42	18	43,1 %	24	15	123,6 %
Muut toimintatuotot	40	2	4,4 %	38	33	5,4 %
TOIMINTAKULUT	-190 429	-100 387	52,7 %	-90 042	-97 577	102,9 %
Henkilöstökulut	-95 673	-51 810	54,2 %	-43 862	-49 577	104,5 %
Palvelujen ostot	-46 117	-24 439	53,0 %	-21 678	-23 261	105,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 447	-1 503	43,6 %	-1 944	-1 944	77,3 %
Avustukset	-7 809	-4 265	54,6 %	-3 544	-4 108	103,8 %
Muut toimintakulut	-37 383	-18 369	49,1 %	-19 014	-18 688	98,3 %
TOIMINTAKATE	-181 651	-96 213	53,0 %	-85 438	-93 281	103,1 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Lasten ja nuorten kasvu yhteiset Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahaseuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4 ▲	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	109	36	32,8 %	73	64	55,3 %
Myyntituotot	58	-2	-2,8 %	59	39	-4,1 %
Maksutuotot	51	37	71,9 %	14	26	143,8 %
Vuokratuotot		0		0		
TOIMINTAKULUT	-5 371	-2 434	45,3 %	-2 937	-2 905	83,8 %
Henkilöstökulut	-4 065	-1 773	43,6 %	-2 292	-2 216	80,0 %
Palvelujen ostot	-316	-124	39,1 %	-192	-149	83,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24	-2	7,6 %	-22	-11	15,5 %
Avustukset	-892	-490	54,9 %	-402	-491	99,8 %
Muut toimintakulut	-75	-45	60,4 %	-30	-38	119,8 %
TOIMINTAKATE	-5 262	-2 398	45,6 %	-2 864	-2 841	84,4 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Varhaiskasvatuspalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahasuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	3 723	1 794	48,2 %	1 929	1 774	101,1 %
Myyntituotot	3	7	289,7 %	-5	2	369,7 %
Maksutuotot	3 569	1 786	50,0 %	1 783	1 772	100,8 %
Tuet ja avustukset	150			150		
Vuokratuotot	1	0	17,7 %	1		
TOIMINTAKULUT	-70 792	-37 884	53,5 %	-32 908	-35 860	105,6 %
Henkilöstökulut	-35 178	-18 830	53,5 %	-16 348	-18 057	104,3 %
Palvelujen ostot	-19 410	-10 955	56,4 %	-8 455	-9 796	111,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-428	-135	31,5 %	-293	-155	86,9 %
Avustukset	-6 600	-3 463	52,5 %	-3 137	-3 300	105,0 %
Muut toimintakulut	-9 177	-4 501	49,1 %	-4 675	-4 552	98,9 %
TOIMINTAKATE	-67 069	-36 090	53,8 %	-30 979	-34 086	105,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Perusopetus

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahaseuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	4 226	1 699	40,2 %	2 527	1 696	100,2 %
Myyntituotot	3 960	1 680	42,4 %	2 279	1 635	102,7 %
Maksutuotot	56			56	28	
Tuet ja avustukset	150	-1	-0,3 %	151	0	
Vuokratuotot	30	17	57,4 %	13	4	422,8 %
Muut toimintatuotot	30	2	5,5 %	29	28	5,9 %
TOIMINTAKULUT	-108 220	-57 125	52,8 %	-51 094	-55 678	102,6 %
Henkilöstökulut	-52 634	-29 204	55,5 %	-23 429	-27 277	107,1 %
Palvelujen ostot	-25 724	-13 172	51,2 %	-12 552	-13 016	101,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 686	-1 263	47,0 %	-1 423	-1 675	75,4 %
Avustukset	-240	-240	100,0 %	0	-240	100,0 %
Muut toimintakulut	-26 936	-13 246	49,2 %	-13 690	-13 470	98,3 %
TOIMINTAKATE	-103 994	-55 427	53,3 %	-48 567	-53 982	102,7 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Nuorisopalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahaseuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	721	647	89,7 %	74	763	84,8 %
Myyntituotot	171	39	23,1 %	131	57	69,2 %
Tuet ja avustukset	531	607	114,4 %	-76	691	87,9 %
Vuokratuotot	11			11	11	
Muut toimintatuotot	9	0	1,0 %	9	5	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-6 047	-2 944	48,7 %	-3 102	-3 135	93,9 %
Henkilöstökulut	-3 797	-2 004	52,8 %	-1 793	-2 027	98,8 %
Palvelujen ostot	-667	-188	28,2 %	-479	-301	62,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-310	-104	33,6 %	-206	-102	102,4 %
Avustukset	-77	-72	93,5 %	-5	-77	93,5 %
Muut toimintakulut	-1 196	-577	48,2 %	-619	-629	91,8 %
TOIMINTAKATE	-5 326	-2 298	43,1 %	-3 028	-2 372	96,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Osaaminen –sitovuus yhteensä

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahas seuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	54	3	6,1 %	51	27	12,3 %
Myyntituotot	5			5	3	
Maksutuotot	2			2	1	
Tuet ja avustukset	10	0	-0,9 %	10	5	-1,7 %
Vuokratuotot	5	1	26,5 %	4	3	53,0 %
Muut toimintatuotot	33	2	6,4 %	31	16	12,7 %
TOIMINTAKULUT	-18 908	-9 430	49,9 %	-9 478	-9 454	99,8 %
Henkilöstökulut	-10 384	-5 284	50,9 %	-5 100	-5 192	101,8 %
Palvelujen ostot	-1 559	-808	51,8 %	-751	-779	103,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-811	-210	25,9 %	-601	-405	51,9 %
Avustukset	-765	-415	54,3 %	-350	-383	108,5 %
Muut toimintakulut	-5 389	-2 713	50,3 %	-2 676	-2 695	100,7 %
TOIMINTAKATE	-18 854	-9 427	50,0 %	-9 427	-9 427	100,0 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Osaaminen yhteiskustannukset

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahas seuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4 ▲	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum.	TA
TOIMINTAKULUT	-765	-415	54,3 %	-350	-383	108,5 %	
Henkilöstökulut		0		0			
Avustukset	-765	-415	54,3 %	-350	-383	108,5 %	
TOIMINTAKATE	-765	-415	54,3 %	-350	-383	108,5 %	

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Lukiokoulutus

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Määrärahas seuranta, 1000 € | 2022, tammi - kesäkuu

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	54	3	6,1 %	51	27	12,3 %
Myyntituotot	5			5	3	
Maksutuotot	2			2	1	
Tuet ja avustukset	10	0	-0,9 %	10	5	-1,7 %
Vuokratuotot	5	1	26,5 %	4	3	53,0 %
Muut toimintatuotot	33	2	6,4 %	31	16	12,7 %
TOIMINTAKULUT	-18 143	-9 015	49,7 %	-9 128	-9 071	99,4 %
Henkilöstökulut	-10 384	-5 284	50,9 %	-5 100	-5 192	101,8 %
Palvelujen ostot	-1 559	-808	51,8 %	-751	-779	103,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-811	-210	25,9 %	-601	-405	51,9 %
Muut toimintakulut	-5 389	-2 713	50,3 %	-2 676	-2 695	100,7 %
TOIMINTAKATE	-18 089	-9 012	49,8 %	-9 077	-9 044	99,6 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Wellamo-opisto

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4 ▲	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	1 598	330	20,7 %	1 267	424	77,9 %
Myyntituotot	255	123	48,2 %	132	141	86,8 %
Maksutuotot	1 342	182	13,6 %	1 159	282	64,7 %
Tuet ja avustukset		25		-25		
Vuokratuotot	1	0	22,5 %	1	1	28,6 %
TOIMINTAKULUT	-4 104	-2 163	52,7 %	-1 941	-1 958	110,4 %
Henkilöstökulut	-2 995	-1 699	56,7 %	-1 297	-1 494	113,7 %
Palvelujen ostot	-512	-163	31,9 %	-348	-192	85,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-88	-16	18,5 %	-72	-22	74,2 %
Muut toimintakulut	-509	-284	55,9 %	-225	-250	113,8 %
TOIMINTAKATE	-2 506	-1 832	73,1 %	-674	-1 534	119,4 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Osallisuus –sitovuus yhteensä

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	559	267	47,7 %	292	280	95,5 %
Myyntituotot	66	51	77,6 %	15	33	155,1 %
Maksutuotot	6	1	22,9 %	5	3	45,8 %
Tuet ja avustukset	330	159	48,1 %	171	165	96,2 %
Vuokratuotot	45	9	19,4 %	36	22	38,8 %
Muut toimintatuotot	113	47	41,8 %	66	56	83,5 %
TOIMINTAKULUT	-8 933	-4 127	46,2 %	-4 805	-4 466	92,4 %
Henkilöstökulut	-4 139	-2 088	50,5 %	-2 051	-2 070	100,9 %
Palvelujen ostot	-1 291	-351	27,2 %	-940	-645	54,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-995	-378	37,9 %	-618	-498	75,9 %
Avustukset	-360	-349	96,9 %	-11	-180	193,9 %
Muut toimintakulut	-2 147	-961	44,8 %	-1 186	-1 074	89,6 %
TOIMINTAKATE	-8 373	-3 860	46,1 %	-4 513	-4 187	92,2 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Kirjasto- ja tietopalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	559	247	44,2 %	312	280	88,3 %
Myyntituotot	66	51	77,6 %	15	33	155,1 %
Maksutuotot	6	1	22,9 %	5	3	45,8 %
Tuet ja avustukset	330	139	42,0 %	191	165	84,1 %
Vuokratuotot	45	9	19,4 %	36	22	38,8 %
Muut toimintatuotot	113	47	41,8 %	66	56	83,5 %
TOIMINTAKULUT	-7 210	-3 376	46,8 %	-3 834	-3 605	93,7 %
Henkilöstökulut	-3 606	-1 862	51,6 %	-1 744	-1 803	103,3 %
Palvelujen ostot	-1 007	-335	33,3 %	-672	-504	66,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-919	-372	40,5 %	-547	-460	81,0 %
Muut toimintakulut	-1 678	-807	48,1 %	-871	-839	96,2 %
TOIMINTAKATE	-6 651	-3 129	47,1 %	-3 522	-3 326	94,1 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT		20		-20		
Tuet ja avustukset		20		-20		
TOIMINTAKULUT	-1 722	-751	43,6 %	-971	-861	87,2 %
Henkilöstökulut	-533	-226	42,4 %	-307	-267	84,9 %
Palvelujen ostot	-284	-16	5,5 %	-268	-142	11,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-76	-6	7,4 %	-70	-38	14,8 %
Avustukset	-360	-349	96,9 %	-11	-180	193,9 %
Muut toimintakulut	-469	-154	32,9 %	-315	-235	65,8 %
TOIMINTAKATE	-1 722	-731	42,4 %	-991	-861	84,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Liikunta- ja kulttuuripalvelut – sitovuus yhteensä

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
▲ TOIMINTATUOTOT	2 106	800	38,0 %	1 305	988	81,0 %
Myyntituotot	58	14	24,6 %	44	13	111,2 %
Maksutuotot	1 015	436	43,0 %	579	570	76,4 %
Tuet ja avustukset	117	65	55,7 %	52	63	103,5 %
Vuokratuotot	883	283	32,0 %	600	324	87,3 %
Muut toimintatuotot	33	3	7,6 %	31	18	13,8 %
TOIMINTAKULUT	-31 162	-15 763	50,6 %	-15 399	-15 395	102,4 %
Henkilöstökulut	-3 320	-1 619	48,8 %	-1 701	-1 776	91,1 %
Palvelujen ostot	-2 586	-1 063	41,1 %	-1 523	-1 103	96,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 364	-786	57,7 %	-578	-547	143,9 %
Avustukset	-13 400	-6 885	51,4 %	-6 515	-6 738	102,2 %
Muut toimintakulut	-10 492	-5 410	51,6 %	-5 082	-5 231	103,4 %
TOIMINTAKATE	-29 057	-14 963	51,5 %	-14 094	-14 407	103,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Kulttuuripalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
▲ TOIMINTATUOTOT	159	85	53,8 %	73	93	91,7 %
Myyntituotot	11			11	6	
Maksutuotot	10	6	62,4 %	4	10	62,4 %
Tuet ja avustukset	117	65	55,7 %	52	63	103,5 %
Vuokratuotot	21	14	67,8 %	7	15	96,0 %
TOIMINTAKULUT	-14 668	-7 369	50,2 %	-7 299	-7 381	99,8 %
Henkilöstökulut	-229	-135	59,1 %	-94	-138	97,9 %
Palvelujen ostot	-389	-98	25,2 %	-291	-189	51,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64	-32	49,9 %	-32	-9	369,5 %
Avustukset	-13 239	-6 778	51,2 %	-6 461	-6 640	102,1 %
Muut toimintakulut	-747	-326	43,6 %	-421	-405	80,4 %
TOIMINTAKATE	-14 510	-7 284	50,2 %	-7 226	-7 288	99,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Liikuntapalvelut

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4 ▲	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
TOIMINTATUOTOT	1 947	715	36,7 %	1 232	895	79,9 %
Myyntituotot	47	14	30,4 %	33	7	194,9 %
Maksutuotot	1 004	430	42,8 %	575	560	76,7 %
Vuokratuotot	862	269	31,2 %	593	309	86,9 %
Muut toimintatuotot	33	3	7,6 %	31	18	13,8 %
TOIMINTAKULUT	-16 494	-8 394	50,9 %	-8 100	-8 014	104,7 %
Henkilöstökulut	-3 091	-1 483	48,0 %	-1 607	-1 638	90,6 %
Palvelujen ostot	-2 197	-965	43,9 %	-1 232	-915	105,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 300	-754	58,0 %	-545	-538	140,2 %
Avustukset	-162	-107	66,4 %	-54	-98	109,5 %
Muut toimintakulut	-9 745	-5 084	52,2 %	-4 661	-4 826	105,3 %
TOIMINTAKATE	-14 547	-7 679	52,8 %	-6 868	-7 119	107,9 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Kaupunginmuseo -sitovuus

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
▲ TOIMINTATUOTOT	841	407	48,4 %	434	281	144,8 %
Myyntituotot	244	57	23,6 %	186	96	59,8 %
Maksutuotot	463	216	46,6 %	247	137	157,4 %
Tuet ja avustukset		129		-129		
Vuokratuotot	85	3	3,3 %	82	23	11,9 %
Muut toimintatuotot	50	3	5,8 %	47	25	11,6 %
TOIMINTAKULUT	-6 601	-3 172	48,1 %	-3 428	-3 382	93,8 %
Henkilöstökulut	-2 347	-1 242	52,9 %	-1 105	-1 211	102,6 %
Palvelujen ostot	-1 543	-629	40,8 %	-913	-785	80,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300	-175	58,3 %	-125	-179	97,7 %
Avustukset		0		0		
Muut toimintakulut	-2 411	-1 126	46,7 %	-1 285	-1 207	93,3 %
TOIMINTAKATE	-5 760	-2 765	48,0 %	-2 994	-3 101	89,2 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Kansainväliset urheilutapahtumat

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taso4	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä	Talousarvio kum.	Toteuma% kum. TA
▲ TOIMINTAKULUT	-298	-251	84,2 %	-47	-149	168,2 %
Palvelujen ostot	-68	-135	199,6 %	67	-35	386,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8	-5	61,7 %	-3	-2	225,3 %
Avustukset		-2		2		
Muut toimintakulut	-222	-109	49,2 %	-113	-112	97,6 %
TOIMINTAKATE	-298	-251	84,2 %	-47	-149	168,2 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Lahden kaupunginorkesteri

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taseyksikkö	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Tilinpäätös edv.	Toteuman muutos%	Toteuma edv.	TA/TP muutos%
Kaupunginorkesteri 1024							
Liikevaihto	653	126	19,3	161	-175240,6	0	305,2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	217	277	127,8	413	18,8	233	-47,5 %
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	5 415	2 708	50,0	5 065	6,9	2 532	6,9 %
Materiaalit ja palvelut	-1 158	-495	42,7	-956	24,3	-398	21,2 %
Henkilöstökulut.	-4 144	-2 145	51,8	-3 933	7,1	-2 002	5,4 %
Poistot ja arvonalentumiset.	-67	-29	43,2	-59	-2,0	-30	13,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-915	-438	47,9	-864	-1,4	-444	5,9 %
Liiketoiminnan yli- / alijäämä	0	4	111703,1	-173	-104,1	-108	-100,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut.		0		0	-137,7	0	-100,0 %
TASEYKSIKÖN TULOS	0	4	110216,6	-173	-104,0	-108	-100,0 %

SIVISTYKSEN PALVELUALUE | Lahden kaupunginteatteri

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Taseyksikkö	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Tilinpäätös edv.	Toteuman muutos%	Toteuma edv.	TA/TP muutos%
▲							
Kaupunginteatteri 1025							
Liikevaihto	1 811	284	15,7	729	52855,9	1	148,5 %
Liiketoiminnan muut tuotot	159	436	273,8	782	15,6	377	-79,6 %
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	7 238	3 619	50,0	6 972	3,8	3 486	3,8 %
Materiaalit ja palvelut	-1 760	-579	32,9	-1 432	50,4	-385	22,9 %
Henkilöstökulut.	-4 879	-2 499	51,2	-4 436	12,0	-2 232	10,0 %
Poistot ja arvonalentumiset.	-182	-84	46,5	-172	-9,2	-93	5,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 378	-1 119	47,1	-2 156	7,7	-1 040	10,3 %
Liiketoiminnan yli- / alijäämä	10	57	572,9	285	-49,6	114	-96,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut.	-10	-4	41,3	-9	4,1	-4	6,9 %
TASEYKSIKÖN TULOS	0	53	-27978263,5	276	-51,6	110	-100,0 %

LAHTI-KAUPUNKI

LIITE 2

- Strategian toimenpiteiden toteuman seuranta tammi-kesäkuu 2022

LAHTI-KAUPUNKI | Strategiakärkien tilannekatsaus, Hiilineutraali ympäristökaupunki

Kokonaisuutena kärkihanke etenee hyvin ja aikataulussa.

Poikkeama: Edistetään kestävää liikkumista

- Uusien LSL:n sopimusten mukainen liikenne alkoi 1.7.2022. Sopimuksien mukaan osa liikenteestä liikennöidään sähköbussilla. Sähköbussien toimituksissa liikenteeseen on ollut viivettä, jota LSL selvittää yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa.

Poikkeama: Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraaliutta

- Kestävän kehityksen yritysseteleitä on jaettu tähän mennessä tavoitetta vähemmän. On mahdollista, että kaikkia varattuja seteleitä ei päästä jakamaan, koska kiinnostus niitä kohtaan ei ole ollut riittävän suurta.
- Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskuksen tavoite käynnistää pilotti uusiutuvaan energiaan liittyen ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Kustannustehokkuus ja lupa-asiat edellyttävät perusteellisempaa suunnittelua.

HIILINEUTRAALI YMPÄRISTÖKAUPUNKI

7 KPL

2 KPL

0 KPL

Parannetaan Lahden oman tilakannan energiatehokkuutta

Edistetään hiilineutraalia rakentamista

Edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia luontolähtöisesti

Tehostetaan jätteiden lajittelua ja keräämistä

Edistetään kestävää liikkumista

Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hiilipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensoimiseksi

Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraaliutta

Parannetaan tapahtumien ympäristövastuullisuutta

Viestitään ja markkinoidaan hiilineutraalia elämää vetovoimatekijänä

LAHTI-KAUPUNKI | Strategiakärkien tilannekatsaus, Lahti opiskelu- ja tiedekaupunki

Kärkihanke etenee kokonaisuudessaan suunnitellusti ja aikataulussa. Erityisiä haasteita ei varsinaisesti ole. Ainoa poikkeama koskee tapahtumatoimintaa ja tähän liittyvää oppilaitosyhteistyötä.

Tapahtumatoiminnassa on tiivistetty yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja tämä etenee suhteellisen hyvin. Työ etenee kuitenkin vielä paremmin, mikäli vapaaehtoistyön kehittämiseen saadaan varmistettua rahoitusta ulkoisella hankkeella. Tämä rahoituspäätös varmistuu syyskuun aikana ja mikäli hanke toteutuu, yhteistyön resurssit ovat olemassa ja toiminta on mahdollista kehittää toivotulle tasolle.

LAHTI OPISKELU- JA TIEDEKAUPUNKI

5 KPL

1 KPL

0 KPL

Vahvistetaan lahtelaisten / lasten ja nuorten tiedekasvatusta yhteistyössä korkeakoulujen ja sivistyspalveluiden kaikkien yksiköiden yhteistyössä.

Ylläpidetään monipuolista kaikenikäisten jatkuvan oppimisen tarjontaa

Kehitetään kampusalueita

Vahvistetaan alueen korkeakoulujen, yrityksien ja julkisen sektorin välistä innovaatioyhteistyötä ja ulkoisella rahoituksella toteutettavaa hanketoimintaa

Toteutetaan osaajakampanja alueellisessa yhteistyössä.

Vahvistetaan kaupungin tapahtumatoimintaa oppilaitosyhteistyössä.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategiakärkien tilannekatsaus, Työtä ja kasvun edellytyksiä

Kärkihanke etenee enimmäkseen suunnitellusti ja aikataulussa. Työllisyydenhoidon työnantajayhteistyön toimintamalli on käynnistymässä Bravedon kanssa. Kummiyritystoiminnan jalkauttaminen kouluihin on käynnissä ja tavoitteen toteutuminen 2022 loppuun mennessä on realistinen. Nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välisen yhteistyön kehittäminen on pääsemässä vauhtiin erityisesti nuorten palveluiden tiimin uusien toimitilojen mahdollistaman tiiviimmän asiakaskohtaamisen avulla. Yritysten sijoittumisia tukevaa task force –toimintamallia on pilotoitu Fazerin sijoittumisen yhteydessä ja toimintamalli on vakiintumassa. Pippo-Kujalan alueen asemakaavatyöt etenevät ja Jokimaan yrityspuiston (30 ha) kaavatyö on käynnissä.

TYÖTÄ JA KASVUN EDELITYKSIÄ

7 KPL

2 KPL

0 KPL

Vahvistetaan työnantajapalveluita ja koulutusyhteistyötä osana työllisyyden kuntakokeilua

Lisätään osaavaa työvoimaa yrittäjyyskasvatuksella

Vahvistetaan työllisyydenhoidon tukitoimia

Tiivistetään nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välistä yhteistyötä

Lisätään yritystontteja ja sujuvoitetaan yritysten sijoittumisprosessia

Vakiinnutetaan Lahti at your service –palvelumalli

Kaavoitetaan ja esirakennetaan Pippo-Kujalan aluetta.

Selvitetään elinkeinoelämän raideyhteyksien toteutuskelppoisuudet

Laaditaan yleiskaavan mahdollistamien elinkeinoelämän alueiden käyttöönottoaikataulu ja profilointi.

Digitaalisesti palveleva Lahti

Poikkeama: Kehitetään sähköisen asiointin palveluprosessia

- Lahti-Pisteen ja palvelualueiden välinen palvelupyyntöjen käsittely CRM-asiakkuudenhallintajärjestelmässä ei kattavaa.
- Lisätään niiden asiakasprosessien määrää, joita järjestelmässä käsitellään.

DIGITAALISESTI PALVELEVA LAHTI

5 KPL

1 KPL

0 KPL

Osallistutaan kansalliseen oppimisen digitaalisen palvelualueen ja ekosysteemin luomiseen (DigiOne -hanke)

Lisätään automaatiota ja itsepalvelua palveluissa

Kehitetään sähköisen asiointin palveluprosessia

Kehitetään sähköisen asiointin seuranta, läpinäkyvyyttä ja raportointia

Ehkäistään digisyrjäytymistä ja lisätään palveluiden digitaalista saavutettavuutta

Hyödynnetään 3D-kaupunkimallia suunnittelutyössä ja havainnollistamisessa

HARRASTUSTAKUU JA ARKILIIKUNTA

4 KPL

1 KPL

0 KPL

Varmistetaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

Ulkoliikkuamisalueiden palveluverkkohanke

Luodaan toimintamalli kolmannen sektorin toteuttamaan harrastepohjaiseen liikuntarakentamiseen.

Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden kunnossapitoa sekä opastusta

Siirretään pyöräilyä ajoradalle ja pudotetaan nopeusrajoituksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 1. Hiilineutraali ympäristöpääkaupunki (1/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Parannetaan Lahden oman tilakannan energiatehokkuutta</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Nykyisen KETS sopimuksen lähtötaso Lahden kaupungin toimitilojen uudisrakentaminen on kokonaisuudessaan parempaa lähes-nolla- tai nollaenergiatasoa</p> <p>Edistetään vähähiilisyttä ja kiertotaloutta päiväkoti- ja koulurakentamisessa sekä näiden yksiköiden toiminnassa: Launeen päiväkotii toimii pilottina rakentamisen tai peruskorjauksen vähähiilisuuden ja kiertotalouden osalta. Varmistetaan tarvittavat toimenpiteet, jotta myös käytön aikainen vähähiilisyys ja kiertotalous toteutuvat. Toinen pilottikohde on Myllypohjan koulu.</p> <p>Puurakentamisen edistäminen: Puurakentamista on hyvin vähän / Puurakentaminen ensisijainen vaihtoehto</p> <p>Ympäristöluokituksen pilotointi: Ympäristöluokituksia ei ole käytössä/ Rakennushankkeissa pilotoidaan kansallisia ympäristöluokituksia</p>	<p>Sopimuksen säästötavoitteet</p> <p>Rakennusten energiatehokkuuden suunnitteluohjetta päivitetään tarvittaessa</p> <p>Launeen päiväkodin rakentamisen/peruskorjauksen ja Myllypohjan koulun hankintakriteerit vähähiilisuuden ja kiertotalouden kiertäjinä.</p> <p>Materiaalien lajittelu päiväkodeissa ja kouluissa tehostunut: kyselyn tulos. Uusitaan kysely yksiköille.</p> <p>Hankkeissa tehdään vaihtoehtoverailut</p> <p>Isoissa talonrakennushankkeissa tehdään hiilijalanjälkilaskenta ja elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten laskenta</p> <p>Rakennushankkeissa pilotoidaan eri ympäristöluokituksia</p>	<p>Hiilijalanjälki- ja elinkaari-kustannuslaskenta sekä vaihtoehtojen vertailu on tehty uusissa hankesuunnitelmissa. Pilottikohteiden hankesuunnittelu etenee, Hankintakriteereitä kehitetään.</p> <p>Hiilineutraalin rakentamisen vaikutus otettu huomioon talousarviovalmistelussa.</p> <p>Renkomäen monitoimitalohankkeessa pilotoidaan RTS-ympäristöluokitusjärjestelmää.</p> <p>Alasenjärven koulussa (Myllypohjan koulu ja Kunnaksen koulun yhdistyminen 1.8.2021) on keväällä 2022 kehitetty materiaalien lajittelua hankkimalla lisää lajittelua osana opetusta ja oppimista.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävä kehityksen toiminta- ja arviointimalli.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävä kehityksen toiminta- ja arviointimalli.</p>
<p>Edistetään hiilineutraalia rakentamista</p> <p>KYMP</p> 	<p>Hiilipäästöjen huomioiminen rakennusluvissa</p> <p>Tavoite: hiilineutraalin rakentamisen määrätason ennakoiminen</p> <p>Tontinluovutuksessa vaadittavan tontinkäyttösuunnitelman laadintaohje</p> <p>Tavoite: Laaditaan ohje, joka sisältää vaateita myös hiilineutraaliuden näkökulmasta.</p>	<p>Rakennuslupien määrät, joissa hiilipäästöt huomioitu</p> <p>Laaditut tontinkäyttösuunnitelmat</p>	<p>Hiilineutraalin rakentamisen opas ohjeistaa lämmitysmuotojen ja materiaalivalintojen vaikutuksia ja huomioitavia asioita. Opas voitti Raklin v. 2021 Vähähiilisyyspöytäkirja kilpailun 4/2022.</p> <p>Tontin käyttösuunnitelma edellytetään kevästä 2022 lähtien. Käyttösuunnitelmassa edellytetään huomioimaan uusiutuvan energiatuotannon mahdollisuudet ja toteuttamisen reunaehdot mm pohjavesien osalta</p>
<p>Edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia luontolähtöisesti</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin yhteyden tunnistamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi on laadittu Lahden seudun 10v. Ohjelma (Luontoaskel terveyteen). Teemoina mm. ruoka, liikkuminen, asuminen, luontokontaktit, yhteistyö. Tavoite: toimenpideohjelman toteuttaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen.</p> <p>Luontoaskel terveyteen –toimenpideohjelman toteuttaminen</p>	<p>Luontoaskel terveyteen –toimenpideohjelman toteuttaminen</p>	<p>Luontoaskel terveyteen -ohjelman asiantuntijatyöpajoja toteutettu 3 ja ohjausryhmä kokoontunut 2 kertaa (Päijät-Sote, Yliopistokampus, Lahden kaupunki)</p> <p>TerveSos 24-25.5.2022 (Päijät-Sote, THL, Lahden kaupunki)</p> <p>Toimenpideohjelmalla on suunniteltu ja ideoitu kahdessa kaupungin omassa työpajassa kevään aikana.</p> <p>Ohjelmaa esiteltä mm. palvelualueiden johtoryhmille, Ruoka-askel –hankkeen osallistujille, kumppanuuspöydille sekä useissa valtakunnallisissa ja kansainvälisissä tapahtumissa.</p> <p>Mainoskampanja "Terveemmäksi ympäristötoeilla" käynnistynyt (Lahden kaupunki, Päijät-Sote, Yliopistokampus)</p> <p>Työryhmä ja ohjausryhmä ovat kokoontuneet. Toimenpideohjelman laatiminen on aloitettu.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelma sisältää Luontoaskel terveyteen –ohjelman tavoitteita.</p> <p>Osallistuttu asiantuntijaryhmien toimintaan</p>
<p>Tehostetaan jätteiden lajittelua ja keräämistä</p> <p>KYMP</p> 	<p>Tavoitteena kunnan järjestämä ja Salpakierto Oyn kilpailuttama jätteenkuljetus</p>	<p>Jätelautakunnan päätös kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta</p>	<p>Hiilineutraalin rakentamisen opas ohjeistaa lämmitysmuotojen ja materiaalivalintojen vaikutuksia ja huomioitavia asioita. Opas voitti Raklin v. 2021 Vähähiilisyyspöytäkirja kilpailun 4/2022.</p> <p>Tontin käyttösuunnitelma edellytetään kevästä 2022 lähtien. Käyttösuunnitelmassa edellytetään huomioimaan uusiutuvan energiatuotannon mahdollisuudet. Ja toteuttamisen reunaehdot mm pohjavesien osalta</p> <p>Kuljetusjärjestelmäselvitys tulossa jätelautakunnan käsittelyyn syyskuussa 2022. Päätöksenteko on aikataulutettu loppuvuoteen 2022.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 1. Hiilineutraali ympäristöpääkaupunki (2/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Edistetään kestävästä liikkumisesta KYMP + KOHA 	Lisätään vähäpäästöisten käyttövoimien osuutta joukkoliikenteessä - Lisätään vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien bussien lkm. Lähtötaso on 63/100. - Lisätään sähköbussien määrää. Lähtötaso 18kpl / tavoitetaso 30 sähköbussia. Vaikutetaan kaupunkipyöräjärjestelmän käyttöasteeseen - 4 matkaa per pyörä per päivä (huhtikuu-lokakuu) Kehitetään sähköistä latausinfraa - Sähköisen liikunnan latausinfraan kehittäminen, Laaditaan toimintatavat, miten latausinfra toteutetaan tilakannassa	-Vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien bussien lkm. Sähköbussien lkm. Matkat/per pyörä/päivä Latauspisteet/asukas	Tunnistettu riskejä siinä, että käyttövoimaltaan sähköllä kulkevia busseja ei ole luvattu määrä 1.7.2022 alkaen. Mankelit otettiin käyttöön 25.4.2022. Kausiliipun oston kannustava markkinointikampanja pidettiin. Mainostajakumppania ei ole. Valmistellaan uutta kampanjaa loppukauden kausiilipulle. On tunnistettu, että painetta yleisille alueille sijoitettavalle latausinfraalle ei ole. Tässä vaiheessa ei ole tarvetta linjaukselle. Lahti Energia on todennut että he eivät ryhdy jakelijaksi. Kaupungin oman tilakannan latausinfraan kehittäminen etenee. Opinnäytetyö tekeillä olemassa olevan tilakannan osalta, suunnitteluoheje päivitetty uudisrakentamisen osalta. Tämä vaatii myös tarkennusta henkilöstön pysäköintilinjauksiin.
Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hillipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensoiduiksi KYMP 	Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hillipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensoiduiksi Lähtöaineiston keräys. Toimintamallinvalinta Kompensaatiokokeilu tarkentuu syksyn 21 aikana	Pilotintoteutumisaste 100 %. Kokonaismallin valmisaste 100 %	Ohjelmistovaihtoehtojen toteutustarkastelu ja prosessimalli tekeillä.
Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraalittua KOHA 	- Tavoite kehittää kestävä kasvun yritys palvelusteliä ja jakaa niitä enemmän kuin v.2021 - Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus tarjoaa tietoa ja neuvoja yrityksille. Tavoite: uusia energiaratkaisuja hyödyntävän pilotin käynnistäminen	Setelien määrä Pilotin käynnistyminen	Kestävä kasvun seteleitä päätetty jakaa 10 kappaletta. Vuoden 2021 aikana toteutunut 9 Pilotin käynnistämiseksi haasteita, jotka liittyvät energiaratkaisujen kustannustehokkuuteen ja ympäristöhaasteisiin, aurinkopaneelit maksavat eikä geoenergiaa saa käyttää pohjaviesien suojeleminen takia.
Parannetaan tapahtumien ympäristövastuullisuutta KOHA 	Tavoite: Ympäristöoppaan täysi hyödyntäminen ja päivittäminen koronan jälkeiseen ja ympäristöpääkaupunkivuoden jälkeiseen aikaan. Toteutetaan valmis palvelu tapahtumien jätteiden lajitteluun yhdessä konserniyhtiöiden kanssa	Ympäristöoppas päivitetty ja käytössä. Ympäristöoppas on sidottu tukiprosesseihin. Palvelu tapahtumien jätteiden lajitteluun on/ei ole valmis	Ympäristöoppas on päivitetty ja käytössä Neuvottelut käytännön tapahtumayhteistyöstä aloitettu Salpakierron kanssa.
Viestitään ja markkinoidaan hiilineutraalia elämää vetovoimatekijänä 	Hiilineutraalin elämäntavan viestinnän konseptointi asukas viestintään ja kaupunkimarkkinointiin. Hyödynnetään 1,5 asteen elämäntapa - hankkeessa tehtyjä tuloksia ja seudullista yhteistyötä.	Viestintäkonsepti on tehty Konseptin mukainen viestintäkampanja on/ei ole toteutettu	Etelä-Suomen Sanomissa on käynnissä natiiviartikkelien kampanja. Tänä vuonna julkaistaan Etlarissa 12 artikkelia 1,5 asteen elämäntavasta ja mitä se lahtelaisille tarkoittaa. Näitä jaetaan myös muissa kanavissa, diginäytöille ja somessa mainontaa kohdennetaan myös muualle Suomeen. 1,5 asteen elämäntapa on esillä myös muissa kampanjoissa tänä vuonna. Alkusuksen aikana käynnistyy ympäristö/terveyskampanja mainostoimiston kanssa.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 2. LAHTI opiskelu- ja ympäristökaupunki

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Vahvistetaan lahtelaisten / lasten ja nuorten tiedekasvatusta yhteistyössä korkeakoulujen ja sivistyspalveluiden kaikkien yksiköiden yhteistyössä. SIVI 	Junnuyliopisto: <ul style="list-style-type: none"> vuoden 2022 aikana saadaan JunnuYliopisto laajasti/kattavasti käyntiin ikäluokilla eskarit, peruskoulun 3., 5., 8. ja 9.-luokkalaiset, lukion 2. vuosikurssin opiskelijat JunnuYliopisto tukee ja rikastuttaa opetus suunnitelman toteuttamista JunnuYliopistolle muodostetaan pysyvä hallintorakenne 	Osallistujamäärät Opettajien kokemus asiasta Malli on muodostettu	Toiminta edistyy hyvin sivistysten ja Lahden Yliopistokampuksen vetämänä.
Ylläpidetään monipuolista kaikenikäisten jatkuvan oppimisen tarjontaa SIVI 	Wellamo-opisto tarjoaa monipuolista oppimisen mahdollisuuksia kaikenikäisille. Kirjasto toimii jatkuvan oppimisen alustana ja tarjoaa monipuolista oppimista tukevaa tapahtumatoimintaa kaikenikäisille	Tarjonnassa olevan opetuksen määrä, min. 45 000 h Järjestettyjen tapahtumien määrä	Opetusta toteutettu suunnitelmien mukaisesti Tapahtumia järjestetty normaalisti heti kun koronarajoitukset helmikuun puolivälissä purettiin
Kehitetään kampusalueita KYMP 	Polttimon rannan alueen ideakilpailun valmistuminen ja toteuttamiskelpoisen asemakaavatyön käynnistäminen. Niemen kampusalueen kehittäminen	Toteutussuunnitelman käynnistäminen vuoden 2022 aikana.	Kampuspuiston suunnitelma valmistunut ja hyväksytty (KYLA 5/22), toteutuksen 1. vaihe ohjelmoitu syksyille. Ideakilpailu valmistunut (3/22), jatkosuunnittelu käynnissä
Vahvistetaan alueen korkeakoulujen, yrityskien ja julkisen sektorin välistä innovaatioyhteistyötä ja ulkoisella rahoituksella toteutettavaa hanketoimintaa KOHA 	Lahti on solminut kaupunkiseudun ja valtion välisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen ja käynnistänyt Lahden kestävän kasvuun ohjelman valmistelun vuonna 2021. Edistetään TKI-yhteistyötä ja ulkoisen rahoituksen hakuja kärkiteemoissa: sähköinen liikenne ja kestävä liikkuminen, hiilineutraali rakentaminen, kiertotalous, urheilu, digitalisaatio, työllistyminen ja sote-palvelut. Toteutetaan alueen korkeakouluopiskelijoille hiilineutraalin kaupungin kehittämiskilpailu yhdessä yrityksen kanssa. Pilotoidaan innovaatioaseteliä alueen yrityksille.	Alueelle haettavien hankkeiden määrä (lkm) ja vuoden aikana alueelle saadun ulkoisen hankerahoituksen TKI-rahoituksen määrä (€) Innovaatiokilpailu toteutettu Innovaatioaseteleitä pilotoitu	Hankevalmistelut alueellisessa yhteistyössä etenevät ok, mutta ministeriön suunnasta ekosysteemisopimuksen hankerahoituksia ei ole vielä saatu jakoon, vaan haut ovat jo 10 kk myöhässä. Muita hankkeita kuitenkin edistetty mm. hiilineutraalissa rakentamisessa ja työllisyydessä. 5.8.2022 Hankerahoitukset olleet auki kesäkuussa ja 20 ekosysteemisopimushankkehakemusta saapunut. Arviointiprosessi käynnissä. Lisäksi kaupunki hakenut useita muita hankkeita eri rahoituslähteistä. Kehittämiskilpailu toteutettu 03-04/2022 OK TKI-toiminnan kehittämisen yrityspalveluseteli toiminnassa ja ensimmäiset setelit myönnetty
Toteutetaan alueajkampanja alueellisessa yhteistyössä. KOHA 	Lahden seudun nettomuuttovoitto on maltillisesti kasvava. Kampanjan tavoitteena on tukea nettomuuttovoiton kasvua kertomalla alueen osaajista ja osaamisesta ja innostamalla uusia tekijöitä sijoittumaan Lahteen. Kampanja edistää myös uusien yritysten sijoittumista alueelle.	Kampanja toteutettu menestyksekkäästi Korkeasti koulutettujen nettomuuttomäärä	Kampanja suunnittelussa laajassa alueellisessa elinkeino yhteistyössä ja yhdessä viestintä- ja markkinointipalveluiden kanssa. -5.8.2022 suunnittelu edelleen vaiheessa, mutta etenee. Sijoittautumispalveluihin liittyvä muuttajapalvelun konseptointi käynnissä
Vahvistetaan kaupungin tapahtumatilointaa oppilaitosyhteistyössä. KOHA 	Lahti kehittää tapahtumatilointaansa strategian mukaisesti. Vakiinnutetaan tapahtumatilointijoiden ja alueen korkeakoulu- ja toisen asteen opiskelijoiden roolit kaupungin vakituissa tapahtumissa ja hyödynnetään alueen opiskelijoita laajemmin tapahtumien vapaaehtoistyössä omissa ja yhteistuotantotapahtumissa. Toteutetaan yhteiskoulutus ja rekrytointitoimenpiteet alueen vapaaehtoisille ja tapahtumatilointijoiden alueellisessa oppilaitosyhteistyössä.	Yhteistyöthojen tehtävät ja vastuut ovat selkeät Osallistuvien opiskelijoiden määrä (lkm) muiden kuin opiskelijoina osallistuvien vapaaehtoiskoulutettavien määrä Tapahtumakoulutus toteutettu menestyksekkäästi	-5.8.2022 Oppilaitosyhteistyötä tiivistetty tapahtumien saralla kaikkien alueen oppilaitosten kanssa, mutta työ on vielä kesken. Yhteistyöhanke haussa Liikuntakeskus Pajulahden ja Vierumäen Urheilupuiston kanssa tapahtumien vapaaehtoistyön oppinollistamisesta Tapahtumapalvelut ottaa jatkuvasti uusia harjoittelijoita tiimiinsä ja toimii toimeksiantajana opinnäytetoissa

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (1/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Vahvistetaan työnantajapalveluita ja koulutusyhteistyötä osana työllisyyden kuntakokeilua KOHA	Työllisyydenhoidossa on luotu työnantajayhteistyön toimintamalli Työllisyydenhoidossa on luotu toimintamalli koulutusorganisaatioiden kanssa tehtävälle yhteistyölle.	Työnantajayhteistyön toimintamalli on otettu käyttöön Yritystoiminnan aloittaneet työttömät lahtelaiset Työllistymiset palkkatuen ja/tai valmennuksen myötä Työnhakijoille suunnatut ja räätälöidyt koulutukset sekä työllistymiset koulutuksen jälkeen Koulutusyhteistyön toimintamalli on otettu käyttöön	Kunto-hankkeen puitteissa kolme (3) yrityskoordinaattoria ovat toteuttaneet aktiivisesti hankkeen kohderyhmän näkökulmasta yritysyritysyritystä. Yrityskontakteja on jo runsaasti ja rekrytointitapahtumat yhdessä Ohjaamon kanssa ovat käynnissä. Kuntakokeilun yrityskoordinaattori aloittaa työnsä 06/2022. CRM-järjestelmä on vakiintunut käyttöön. Syksyllä -22 TE-toimisto keskittää yhdessä kuntakokeilun kanssa rekrytointitapahtumien järjestämisen Palvelutorille. Barona-työllisyyden vaikuttavuuspilotti on käynnistymässä syyskuussa asiakastyön osalta. Baronalle ohjataan asiakkaistamme soveltuva väh. 300 pv työttömän (=työmarkkinatuen kuntaosuus maksussa) max. 250 hlön pilottijoukko, jonka työllistymistä Barona aktiivisesti edistää. Kesto kuntakokeilun ajan. Työnantajayhteistyön osalta toimintamalli tulee edelleen vahvistamaan Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käynnistyttyä 05/22->. Työllisyyspalveluissa rakentuu uusi alkupalvelutimi asiakaspalveluyksikön sisälle, ja yritysyritystä mallinnetaan tulevien vuosien aikana kuntakokeilussa vastaamaan TE2024-uudistuksen tarpeita. LADECin tehtävä yhteistyö tiivistyy mm. LADEC:n yritysneuvojan aloittaessa Palvelutorilla viikoittaisen vastaanoton.
Lisätään osaavaa työvoimaa yrittäjyyskasvatuksella KOHA + SIVI	Luodaan "yrityskummiuokka"-toimintamalli, jossa koulut tekevät suunnitelmallista yhteistyötä yrityskumppanien kanssa Vakiinnutetaan koulujen ja yritysten välisen yrittäjyyskasvatusyhteistyön toimintamallit	Vähintään 50 %:lla kouluista nimetty yrityskummi	Tavoite melko realistinen. Molemmat lukiot lupautuneet mukaan ja yläkoulujen houkuttelu käynnissä. Käynnistetty ja toteutettu kummiyritystoiminnan pilotointia Lahden Lyseon lukiossa ja Salpausselän peruskoulussa. Kaupungin lukioille on nimetty yrityskummit 100 %sti. Perusopetuksen koulujen yrityskummiin nimeäminen käynnistetty. Koulut kiinnostuneita toiminnan kehittämisestä. Kontaktointi yrityksiä yrityskummitoimintaan osallistumisesta. Mukaan lupautunut toistaiseksi reilu 10 yritystä. Yritysten kontaktointi jatkuu syksyllä.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (2/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Vahvistetaan työllisyydenhoidon tukitoimia</p> <p>KOHA</p> 	<p>Työllisyyden kuntakokeilulle on luotu yhteiset asiakasprosessit Päijät-Soten kanssa (ml. TYP-toiminta).</p> <p>Työnhakijoiden yleinen aktiivointiaste nousee verrattuna vuoteen 2019</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä laskee verrattuna vuoteen 2019</p>	<p>-Työnhakijoiden yleinen aktiivointiaste verrattuna vuoteen 2019</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä verrattuna vuoteen 2019</p>	<p>Verkostopääällikkö on aloittanut työskentelyn sekä kuntakokeilun HYKY-yhteistyön vastuuhenkilönä että PH-TYP-johtajana.</p> <p>Paja- ja tukityötiimin toiminnon järjestetään uudella tavalla kun työllisyyspalvelut luopuu kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajan roolista. Matalan kynnyksen työhönvalmennukselliset toiminnot kytketään tiiviiksi osaksi kuntakokeilun viranomaistyötä. Tämä näkyy mm. niin, että rakennamme kuluvan vuoden aikana Palvelutoriympäristöön uuden valmennustiimin, jolla on mahdollista liikkua avoimille työmarkkinoille työnhakijoidemme työllistymisen tueksi.</p> <p>Hyvinvointialueen ja työllisyydenhoidon yhdyspintakysymyksiä käsitellään yhteisessä foorumissa säännöllisesti lähes kuukausittain. Työllisyyspalvelujen edustajan tässä työssä on verkostopääällikkö.</p> <p>Aktiivointiasteen nostamiseksi ja kuntouttavan työtoiminnan siirtämiseksi hyvinvointialueelle tehdään yhteistyötä PHHYKY:n kanssa. Aktiivointisuunnitelmapyynnöiden volyymiä kasvatetaan huomattavasti. Syksyille -22 on sovitettu tiivistettävän yhteisen prosessin käytäntöjen sopimiseen liittyvää yhteydenpitoa Phhykyn kanssa.</p> <p>Kunto-hanke on rakentanut työttömien terveystarkastusten ympärille kattavan alkukartoituksen yhdessä Harjun terveyden kanssa. Tavoitteena on sujuvoittaa työkyvyn kartoituksen palvelupolkua.</p> <p>Barona-pilottiyhteistyö pitkäaikaistyöttömien työttömyyden katkaisemiseksi on valmisteluvaiheessa. Pilotin sopimus Baronan ja kunnan kesken allekirjoitetaan kesäkuussa. Kyseessä on työllisyyspalveluiden vaikuttavuusperustaisen kumppanuusmallin pilotointi. Vastaavista piloteista on avattu keskustelut myös muiden henkilöstöpalvelutoimijoiden kanssa.</p> <p>Olemme lisänneet kaupungin sisäistä tietoisuutta TE24 tuomista muutoksista ja niihin varautumisesta. ETP:ssä valmistellaan uudistuksen läpivientiin projektipääällikön rekrytointia.</p> <p>Pajulahden urheilupuiston kassa käynnistyy syksyllä hanke työttömien aktivoimiseksi liikunnallisina keinoin</p>
<p>Tiivistetään nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välistä yhteistyötä</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Tavoitetaso :</p> <p>Nuorten työ- ja valmennuspalvelut linkittyi tiiviisti kuntakokeiluun ja asiakkaan palvelupolku on sujuva. Nuorten työ- ja valmennuspalvelut toimii palveluntuottajana suhteessa kuntakokeiluun.</p> <p>Yhteyden syventäminen kuntakokeilun ja nuorisopalveluiden välille.</p> <p>Sovitetaan nuorten työ- ja valmennuspalvelujen toiminta kuntakokeilun kautta tuleviin tavoitteisiin ja sieltä tulevien nuorten tarpeisiin.</p>	<p>Yhteisesti sovitut toimintaprosessit ja mittarit</p> <p>Asiakasmäärä, sijoittuminen ja täyttöaste</p>	<p>Arjen yhteistyötä tehdään sekä vakiintunein tavoin että haetaan uusia yhteistyön muotoja. Kunto-hanke toimii läheisessä yhteistyössä niin kuntakokeilun nuorten tiimin että sivistystoimen nuorisopalvelujen kanssa etsivän nuorisotyön ja pajojen kanssa.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelman mittarien yhteensovittaminen ei ole edennyt täysin suunnitellussa aikataulussa mm. koronasta johtuen. Ohjaamon painopistettä työllisyyspalveluissa suunnataan tulevien vuosien aikana työhön ja koulutukseen ohjaavan matalan kynnyksen palvelun suuntaan ja se tulee sijoittumaan uuteen matalan kynnyksen valmennustiimiin organisaatiossamme.</p> <p>Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka käynnistyi 05/22, korostaa asiakkaan omaa roolia työnhauun aktiivisena toimijana. Tämä näkyy nuorten tiimin asiakasprosessissa mm. lisääntyvinä asiakastapaamisina, jolloin odotettavissa on vaikuttavuutta aktiivointiasteeseen ja työmarkkinoille/koulutukseen sijoittamiseen tässä asiakasryhmässä. Nuorten palveluiden työtiimi on siirtynyt 06/22 uusiin toimitiloihin, jossa mahdollistuu huomattavasti aiempaa paremmin tiivis asiakastapaaminen lähityössä.</p> <p>Nuorten palveluiden palveluesimies Lönnrot ja Kunto-hankkeen projektipääällikkö Torrpavirta kuuluvat Lahden kaupungin Nuorten työ- ja valmennuspalveluiden ohjausryhmään.</p> <p>nuorten työ- ja valmennuspalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun väiset yhteydenpitokäytännöt on sovitettu, nuorten työ- ja valmennuspalveluiden edustaja on mukana kuntakokeilun nuorten palveluiden viikkopalaverissa.</p> <p>kuntakokeilun nuorten uudet työntekijät perehdytetään nuorten työ- ja valmennuspalveluiden toimintaan ja sisältöihin, käynti toimitiloissa sisältyy perehdytykseen</p> <p>laajempi yhteistyön ja palveluiden kehittäminen on aloitettu nuorisopalveluiden ja työllisyyspalveluiden johdon välillä</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (3/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Lisätään yritystontteja ja sujuvoitetaan yritysten sijoittumisprosessia KYMP + KOHA 	Kaavoitetaan uutta yritys-tonttimaata 25 hehtaaria - Yritysten sijoittumismarkkinoin ja prosessin kehittäminen yhdessä LADECin kanssa luodaan task force –toimintamalli asiakasprosessien sujuvoittamiseen	Kaavoitettu tonttimäärä ha task force –toimintamalli käytössä sijoittumismarkkinoinnin resurssointi parantunut	Pippo-Kujalan ympäristön kaavarunko ja Kujalankadun asemakaava kuultavana 17.3.-14.4.2022. Fazerin tontin kaava ehdotuksena nähtävillä 9.6.-11.7.2022. Luontoselvitykset tekeillä (kesä 2022) Kariston portin ja Latomäen alueille. (ML) Jokimaan yrityspuiston (Syväojan alueen) asemakaavoitus Helsingintien länsipuolelle käynnissä. Laajennusalue noin 30 ha. Työ käynnistetty. Uusi toimintamalli pilotoitu. Saatujen kokemusten perusteella toimintamalli päivitetään kesään mennessä. Task force –toimintamalli kehitteillä yhdessä Ladezin kanssa. Sijoittautumis päätöksistä hyötyvät tahot aktivoidaan osallistumaan aluetalouden hyödyn maksimointiin.
Vakiinnutetaan Lahti at your service –palvelumalli KOHA 	- Rakennetaan yritysten jatkuvan kohtaamisen palvelumalli, jolla kehitetään kaupungin ja yritysten vuorovaikutusta - 500 lahtelaisyrittäjien haastattelututkimuksen toteuttaminen	Palvelumalli rakennettu ja otettu käyttöön Kyselytutkimus toteutettu	Yrittäjäfoorumia jatkettu ja vuorovaikutuksen tiivistämistä kehitetään. Kyselytutkimus toteutetaan syksyllä 2022
Kaavoitetaan ja esirakennetaan Pippo-Kujalan aluetta. KYMP 	Vahvistetun kaavan alueella esirakentaminen käynnistetty. Muun alueen osalta asemakaavatyö valmis. Tontinluovutus-tavoite on 5 ha. Pistoraideyhteys valmis 2022	Esirakentaminen ja asemakaavoitus valmis. Luovutettujen tonttien ha Pistoratayhteys on/ei ole valmis	Pippo-Kujalan ympäristön kaavarunko ja Kujalankadun asemakaava kuultavana 17.3.-14.4.2022. Fazerin tontin kaava ehdotuksena nähtävillä 9.6.-11.7.2022. (ML) Noin 30 ha alueen tasausurakka on aloitettu touko-kesäkuussa 2022. Työ valmistuu joulukuun 2023 loppuun mennessä. Tontinluovutusneuvottelut käynnissä. Ratkaisut toimijoista tavoite saada kevään aikana.
Selvitetään elinkeinoelämän raideyhteyksien toteutuskelpoisuudet KYMP 	Selvitetään elinkeinoelämän kohteet, joille ratayhteys on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää	Kohdekohtainen toteutuskelpoisuus. Jatkosuunnittelun käynnistäminen ja toteutus aikataulun laadinta valmiina 100%	Suunnitelma on valmistunut. Tarkastelussa mukana, Lasitehtaan alue, Pippo-Kujala, Kumia ja Nastola. Hollolasta Nostava.
Laaditaan yleiskaavan mahdollistamien elinkeinoelämän alueiden käyttöönottoaikataulu ja profiointi. KYMP 	Alueiden profiointi, suunnittelu ja tavoitteellisen toteutus aikataulun valmistuminen.	Tavoitetason kattavuus yleiskaavavaranosta 100%	Valmistelu etenee aikataulun mukaisesti Perusaineistojen ja pohja-analysien laatiminen käynnissä omana työnä. Konsulttiselvitys rakentamattomien elinkeinoelämänalueiden maamassoista (sis. karkea rakennettavuusmalli) ja kiertotalouteen liittyvästä elinkeinotoiminnasta valmistuu kevään 2022 aikana. Elinkeinoelämän kokonais selvitys toteutetaan konsulttityönä kesän 2022 aikana. Aineiston jatko työstö toteutusohjelmaksi syksyn 2022 aikana.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 4. Digitaalisesti palveleva Lahti (1/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Osallistutaan kansalliseen oppimisen digitaalisen palvelualueen ekosysteemin luomiseen</p> <p>Lahti osallistuu seitsemän suuren kaupungin yhteiseen DigOne-hankkeeseen</p> <p>SIVI + KOHA </p>	<p>Lähtö: Lahti liittyi DigOne-hankkeeseen vuoden 2021 alusta.</p> <p>Tavoite: Hanke jatkuu vuoteen 2028, hankkeen ensimmäisessä vaiheessa kehitetään palvelualueita ja oppimisen digitaaliset palvelut vuoden 2024 alkuun mennessä. Vuonna 2022 tavoite edetä suunnitelman mukaisesti</p>	<p>Kehittämishankkeen sopimusten ja suunnitelmien mukainen kehitystyö DigOne-palveluiden käynnistyminen vuoden 2024 alusta alkaen.</p>	<p>DigOne-hanke on edennyt pääsääntöisesti aikataulun mukaisesti. Pieniä aikataullisia haasteita on ollut asiassa. Kaupungin edustajat ovat aktiivisesti osallistuneet hankkeen eri työryhmien työskentelyyn.</p> <p>Kilpailutukset on tehty ja palveluiden tuottajat valittu. Ohjelmistojen kehittäminen on alkanut ja myös muu kehittäminen jatkuu.</p> <p>Kuntien toiminnanmuutoksen suunnitelmia valmistellaan.</p> <p>Keväällä 2022 lahtelaiset pilottikoulut ovat valmistautuneet syksyllä 2022 käynnistyvään pilotointiin.</p>
<p>Lisätään automaatiota ja itsepalvelua palveluissa</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Tavoitteena vähintään 5 uutta automatisoitua prosessia.</p> <p>Vähintään 3 uutta "itsepalveluominaisuutta" IT-peruspalveluissa</p>	<p>Automatisoitujen prosessien määrä.</p> <p>Uusien It-peruspalveluiden "itsepalveluominaisuuksien" määrä</p>	<p>Robottitoimittaja edistynyt talous ja varhaiskasvatusrobotin kanssa. Tulorekisteriin pääsy näiden jälkeen elokuussa. Päätösvalmistelun automatisoinnissa robottitoimittaja juuri kilpailutettu -> jätehuollon prosesseja automatisoidaan.</p> <p>Tilattu Fastin käyttöliittymän päivittäminen käyttäjäystävällisemmäksi</p>
<p>Kehitetään sähköisen asiainnin palveluprosessia</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Lisätään palautteiden keräämisen ja käsittelyn automatisointia. Uusien menetelmien kartoitus, kuten tekoälyn hyödyntäminen.</p> <p>Tavoitteena, että tekoäly käsittelee 75 % kysymyksistä.</p> <p>Parannetaan asiakkaan asian kulkemista CRM-järjestelmässä, niin että asiakkaan kirjaus seuraa asiakasta.</p>	<p>Tekoälyn käsittelemien kysymysten määrä ilman siirtoa asiakaspalvelijalle.</p> <p>On/ei ole otettu käyttöön ePalautteeseen osio, joka hyödyntää tekoälyä</p> <p>Asioiden lkm, jotka on siirretty CRM kautta eteenpäin</p> <p>Tahojen lkm, joille CRM kautta dataa on siirretty</p>	<p>ePalautte-palvelussa on 8.3. otettu käyttöön tekoälysovellus, joka tuo palautteenantajalle näkyviin aiempia vastaavia palautteita, lisäinfoa palautteaiheesta ym.</p> <p>Tekoäly käsitellyt kysymyksiä 82 % 1.1.-4.5.2022</p> <p>Lahti-Pisteen ja palvelualueiden välisiä asiakasapolkuja ei ole riittävästi määritelty CRM:ssä.</p>
<p>Kehitetään sähköisen asiainnin seuranta, läpinäkyvyyttä ja raportointia</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Sähköisen asiainnin seuranta ja raportointi</p> <p>Asiakastiedon(CRM) tuominen johdon raportointijärjestelmään (Power BI)</p> <p>Luodaan kunnan käyttämiin rakennusvalvonnan sähköisiin asiointipalveluihin kyvykkyys hallita IFC-tietomalleja(3D) sekä kyvykkyys siirtää tietoja IFC tietomalleista kuntien rekistereihin ja 3D kaupunkimalleihin.</p> <p>Lisätään avoimia data-aineistoja. Tavoite 2 uutta data-aineistoa.</p> <p>Sähköisen asiainnin läpinäkyvyys</p> <p>Suomi.fi viestit -palvelu käytössä asioiden etenemisen ilmoituskanavana vähintään kahdessa keskeisessä asiointia tukevassa tietojärjestelmässä</p>	<p>Asiakastieto on/ei ole tuotu johdon raportointijärjestelmään.</p> <p>Asiointipalvelussa ei ole / on kyvykkyys hallita ja siirtää tietoja IFC-tietomalleista(3D)</p> <p>Vastaanotetut IFC-tietomallit(3D) lkm</p> <p>Uusien data-aineistojen lkm.</p> <p>Suomi.fi viestit integraatiot perusjärjestelmiin: määrä</p>	<p>Integraation tekoa Dynamics CRM:n ja Power BI -raportointijärjestelmän välille ei ole vielä aloitettu, tarjoutua pyydetty.</p> <p>Integraatio Chatin ja Lahti-Pisteen asiakkuudenhallintajärjestelmän kanssa on tehty VM:n sähköisen asiakaspalvelun kehittämishankkeessa.</p> <p>Kaupunkimalli ja 3D-malliprojektit käynnistyneet.</p> <p>Suomi.fi viestihin liittyen on vaalien ja tietosuojaan osalta viestintäkanavat viety suomi.fi -viestit palvelun testympäristöön, mutta ei vielä tuotantoon.</p> <p>Paikkatietojen avoimen datan aineistoja on Gaia-palvelun kautta jaossa noin 15 kpl.. Nämä voidaan siirtää myös avoimen datan sivustolle. Otetaan yhteyttä tietohallintoon, jotta saataisi sovitua kaupungin verkkosivuilla olevan avoimen datan sivustolle koko kaupungin vastuuhenkilö.</p> <p>Sähköiseen lupa-asiointipalveluun on luotu mahdollisuus IFC-mallien lisäämiselle.</p> <p>Rakennusvalvonnan henkilöstö on suorittanut tietomallia käsittelyyn liittyvän peruskoulutuksen.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 4. Digitaalisesti palveleva Lahti (2/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Ehkäistään digisyrjäytymistä ja lisätään palveluiden digitaalista saavutettavuutta</p> <p>SIVI</p> 	<p>Verkkoinfot, tilaisuudet ja tapahtumat verkossa:</p> <p>Vähintään 5 % kirjaston, Wellamo-opiston, museon, orkesterin ja kulttuuripalveluiden tapahtumista on digitaalisesti saavutettavia.</p> <p>Tavoitteena 1500 kpl konserttisovelluksen latausta.</p> <p>Kuntalaista tukevien koulutusten ja ohjaustilanteiden määrä sekä mahdollisuus laitteiden käyttöön (Kirjasto vähintään 150 koulutus/ohjaustapahtumaa, Wo koulutuksia min. 50 kpl).</p> <p>Luodaan seudullinen yhteistyöverkosto digitukea tarjoavien toimijoiden kesken.</p> <p>Jatketaan senioreiden digitukiprojektia koronarajoitukset huomioiden digitukiklinikalla sekä verkossa.</p>	<p>Digitaalisesti saavutettavien tapahtumien prosenttiosuus kaikista tapahtumista.</p> <p>Kaupunginorkesterin SL Classiclive -konserttisovelluksen käyttömäärät.</p> <p>Koulutus/ohjaustapahtumien lkm.</p> <p>Seudullinen yhteistyöverkosto on/ei ole luotu</p> <p>Digitukiklinikalla ja verkkosivuilla käynnit.</p> <p>Toteutuneiden digikinkereiden lkm.</p> <p>Digikinkereihin osallistuneiden lkm.</p>	<p>5 % kirjaston kevään tapahtumista on tarjottu myös etäosallistumismahdollisuudella ja niihin on osallistunut 1584 asiakasta.</p> <p>5 % Wellamo-opiston opetuksesta verkko-opetusta sekä julkaistu laaja oppilastöiden diginäyttely Taidolla 31.3.</p> <p>Orkesterin konserttisovelluksen latauksia 1700 kpl</p> <p>Vuoden 2022 avustushaussa yhdistykset eivät hakeneet kohdennetusti avustuksia digitaalisen osallisuuden kehittämiseen.</p> <p>Wellamo-opisto järjestänyt 333 tuntia digiohjausta ja tietotekniikan opetusta</p> <p>Kirjasto on järjestänyt kevään aikana 125 aikuisten digiopastus/ohjaustapahtumaa.</p> <p>Kehitetty osu:n toimintamallia ja arvioitu siinä käytettävää osallisuusalan uutta versiota. Lisätty sosiaalisen median hyödyntämistä kumppanuuspöydissä.</p> <p>Senioreiden digikinkertoiminta on tavoittanut ikääntyneitä koronarajoitusten jälkeen. Kinkereitä on järjestetty Lahden keskustassa ja Nastolassa yhteensä 55 kertaa. Osallistumisia on ollut 2156, joista uusia 100. Linkkisivustuntoja yht. 16 452. Kinkereiden lisäksi digitukiklinikka toimii kerran viikossa, kävijöitä yht. 245. Toiminnasta saatu hyöty: keskustan kinkerit; erittäin paljon 48,2%, paljon 44,6%, Nastolan kinkerit; erittäin paljon 42,9%, paljon 47,6%.</p> <p>Takataskussa 155 digituen yksilöohjaukset. Lisäksi järjestetty kuusi ryhmämuotoista digikoulutusta (26 kokousta), joissa 89 osallistumiskertaa.</p>
<p>Hyödynnetään 3D-kaupunkimallia suunnittelutyössä ja havainnollistamisessa</p> <p>KYMP</p> 	<p>Kaupunkimallin käyttöönotto ja hyödyntäminen vastuualueilla.</p> <p>Lisää osallistamisen mahdollisuutta sekä suunnitelmien sisällön peruste päättäjille</p>	<p>- Kaupunkimalli on/ei ole otettu käyttöön</p> <p>- Valmius kahden suuntaiseen tiedonsiirtoon on/ei ole.</p> <p>- Kaupunkimallia käytetään / ei käytetä suunnitelmien visualisoinnissa</p>	<p>Kaupunkimalli on otettu käyttöön. Sen päivittäminen ja ylläpito on otettu osaksi perusprosseja.</p> <p>Kaupunkimallia hyödynnetään merkittävimpien kaavaprozessien havainnollistamisessa. Havainnollistamisprosessia ja ohjelmistoja kehitetään jatkuvasti sujuvammiksi.</p> <p>Nykyisen karttapalvelun 3D-laajennos saadaan käyttöön tämän vuoden aikana. Mahdollistaa aineistojen esittämisen kaikille.</p> <p>Suunnittelumalleja voidaan liittää osaksi kaupunkimallia ja kaupunkimallista voidaan antaa osia suunnittelijoille.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 5. Harrastustakuu ja arkiliikunta

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Varmistetaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet yhteistyössä eri toimijoiden kanssa SIVI 	Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus itseään kiinnostavaan harrastukseen Lasten ja nuorten harrastustakuu toteutuu eri toimijoiden yhteistyönä ja kaupunkitasoisesti koordinoituna	Harrastusmahdollisuudet ovat kaikkien lasten ja nuorten tiedossa Yhteistyötahojen määrä	Keväällä 2022 on järjestetty lasten ja nuorten harrastustoimintaa kouluissa osana valtakunnallista kehittämishanketta. Harrastustoiminnan järjestämiseen on osallistunut kaupungin eri toimijoiden lisäksi 14 seuraa ja yhdistystä. Koordinaatio on edistännyt harrastustoimijoiden yhteistyötä. Yhteistyökäytänteiden rakentaminen etenee suunnitellusti. Koulupäivän yhteydessä järjestettävästä harrastustoiminnasta on tiedotettu kohdennetusti oppilaita ja huoltajia Wilma-järjestelmässä. Harrastelahti.lahti.fi -sivuston uudistus toteutettu.
Ulkoliikkueralueiden palveluverkkohanke KYMP + SIVI + KOHA 	Tavoitetaso: Palveluverkkotarkastelu valmis Arkiliikuntapaikat/koulujen/monitoimitalojen liikunta-alueet Vastuut ja tehtävänjaot on määritelty selkeästi. (mm. luontoliikunta)	Tarkastelu on/ei ole tehty Vastuumäärittely on/ei ole tehty	Suurimmat tarpeet on listattu ja isoimpien kohteiden suunnittelu ja toteutus edennyt ja investointiohjelma/työohjelma päivitetty. Vastuujako tarkentuu ulkoliikuttamisen johtoryhmän säännöllisen työskentelyn kautta edelleen ryhmän työn jatkuessa. Suurempien kohteiden vastuut määriteltä, pienempiä tarkennetaan. Investointeja koskevia palaute- ja ideoiden päällekkäisiä keruujärjestelmiä muodostunut tiilaisesti. Valtionapuhakuprosessi (vuosittaiset haut/rahoitus suunnitelmailmoitukset) liikuntapalveluiden hoidossa, avustusten saaminen valtionhallinnon poliittisten päätösten varassa. Palveluverkkotarkastelua ei ole aloitettu. Ulkoliikkueralueiden kuntotilakartoitusta, peruskorjaussuunnittelua eikä korjaussuunnitelmien laatimista ole aloitettu Reittityypistöt on pääosin tunnistettu, niille on päätetty yhteiset nimikkeet ja sovittu päävastuulliset. Päävastuullisten työn tueksi on nimitetty avainhenkilöt ja erikseen on tunnistettu ja nimetty vastuulliset henkilöt auttamaan, kun reitistöt risteävät eri vastuutahojen reittien kanssa. Laajentumissuunnittelua ei ole toteutettu
Luodaan toimintamalli kunnan sektorin toteuttamaan harrastepohjaiseen liikuntarakentamiseen. KYMP 	Määritellään maa-alueiden vuokraamisen sekä tonttien väliaikaisen käytön periaatteet. Kuvataan kaupungin tukimalli vastuutahoineen. Hakijalla ja valmistelevilla viranhaltijoilla selkeä ja yksiselitteinen toimintamalli	Ohjeistuksen laadinta, toimintamallista sopiminen palvelualueiden välillä. Ohjeistuksen julkaisu	Toimintamalli yleisten alueiden lupaprosessin joustavampaan suuntaan kehittämiseksi on valmistelussa. Ohjeistuksen laadinta tehdään syksyllä 2022.
Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden kunnossapitoa sekä opastusta. KYMP 	Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden talvikunnossapitoa Tehostetun talvihoidon pääreitit (A++ & A+) kokonaispinta-ala kasvaa Yhtenäistetään ELY / kaupunki kävely ja pyöräilyn reittien opastus Eteläisen Lahden ja Niemen suunnan pyöräilyn viitoitussuunnitelman toteuttaminen.	Tehostetun talvihoidon pääreitit (A++ & A+) kokonaispinta-ala (m2) Viitoitus on/ei ole valmistunut	Urakka-alueen sopimus on allekirjoitettu. Urakka-alueelle ei laajenneta baanaverkkoa (A++), mutta A+ tuotteiden käyttöä laajennetaan. Viitoitussuunnitelman vaihe 1 (Renkomäki-Mukkula) on toteutettu ja merkit asennettu maastoon. Viitoitussuunnitelmaa jatketaan seuraavaan vaiheeseen.
Silretään pyöräilyä ajoradalle ja pudotetaan nopeusrajoituksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi KYMP 	Lähtötaso: Suoritettu tarkastelu kaikista yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräreistä ja toteutettu muutokset 50% niistä 2021. Katuverkoston nopeusrajoitustarkastelu tehty 2021 aikana. Tavoitetaso: Loppuihin toteutetaan muutostyöt 2022. Katuverkoston toimenpiteet vuonna 2022. Lahden kaupunkialueen liikenteenohjaussuunnitelman nopeusrajoitusten laskemisen vahvistaminen	Muutokset toteutettu yhdistettyihin jalankulku- ja pyöräteihin (%-osuus) valmistuu/ei valmistunut	Keskustan alueen nopeusrajoitusten alentaminen toteutettu 2021, 30 km/h. Suunnittelun ja uusien kohteiden toteutuksen yhteydessä huomioitu tavoite siirtää pyöräilyä ajoradalle.

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä